

Előfizetési árak:
 Egész évre . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . 2 „ 50 „
 Egy óra . . . — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
PÉCSETT. Mária-u. 1. sz.
 a kir. itélőtábla épületével szemben,
 hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó föl-
 szólások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői Iroda:
PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
I. EMELET
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény
 intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket
 a kiadóhivatal veszi föl

Változó korszellem.

Pécs, 1896. július hó 2.

(* *) Rövid négy esztendő még és lemorzsoltuk a XIX. századot, egy századot, melyhez hasonlót nem látott még a föld, telve munkával, telve küzdelemmel, forrongással, telve fényvel, dicsőséggel, az ész, a tudomány, a haladás vívmányai.

A reakció, a sötét szellem ellen való küzdelem volt e század főjellemvonása, az egyéni és gondolat szabadság kivívásának magasztos érzelme edzette meg az elméket és tette acéllá a karokat. Hol alul, hol felül voltak a küzdő felek és sajnos, még máig sincs eldöntve, hogy kié a győzelem: a reakció szívós viviszekciójával még nem volt kiirtható onnét, hol a hatalmasok biborban, bársonyban rendelkeznek a népek sorsa fölött, ez a jövő század földadata marad.

Mi, kiknek a század alkonyán élnünk adatott, fáradtan, szárnyaszegetten tekintünk vissza az idők orsóján lepörgött hosszú száz esztendőre. Lelki szemeink előtt egyre változik a kép. Megjelen az ész, a tudás, a bölcsesség. Ingoványos mocsarak fölött dübörögve fut a gőzkocsi; mesés távolságra nyuló hegyláncolatok sziklabordait ássa keresztül az acél; a folyamok és tengerek hátán kerek hajók tűnnek föl; a rohamosan épülő gyárak gépei pótolják a

munkás kezeket; a vegytan bontani és egyesíteni tanít; a csillagászat ismeretlen világokat tár szemeink elé; a távolságot lerombolja a gőz és villany; nem ismerjük a lehetetlent; nem hat reánk semmi; nem lep meg semmi; a lefolyt század annyi hihetlent, annyi elképzelhetlent valósított már meg. A tudomány kincstárát jóformán kiürítve, elébünk rakott minden nagyot és bámulatot és az emberiség mégis fáradt, szárnyaszegett, kimerült.

Az univerzál zsenik kora letűnt, elfoglalta helyét a szaktudás, a szakismeret, a munkafelosztás nagy elve érvényesül minden alkotásnál, magával hozva a szociáldemokrácia bacillusait: a tekintély, a vallás elleni harcot.

Kérdzhetnek, hogy miért e nagy változás? Az idők teljében miért ez a tulprodukcióna a piacra dobott eszméknek, talán csak nem azért, hogy szaporítsa a tévelygők számát? Igen, mert ez a letűnő század ezernyi vívmányai közt nem hozott az embereknek lelki fényt, nem hozott szeretetet, nem hozott semmit, de semmit, a mi fölemelte volna az ember lelkét az örök széphez, az örök igazsághoz, a fenséges eszményhez! A századdal együtt haldoklik az idealizmus, a kedélyeket megfekszi a kételyek miazmája és onnan, a honnét irányt, erőt kellene meríteni, onnan jönnek az ádáz harcok indító okai.

Ne menjünk messze, maradjunk csak Európában és módunkban lesz szemlélni azt az áldatlan küzdelmet, mely az örök Róma és az államok közt hol megszűnik, hol csillapul, hol ujult erővel kitör. Franciaországban betiltják az urnapi körmeneteket és azokat a lelkészeket, kik e tilalmat áthágják, azzal büntetik meg, hogy megszüntetik fizetésüket, melyet az állampénztárból huznak.

És csudálatos, a szentatya híven az isteni Mester tanához — türelemre inti francia papjait akkor, midőn Magyarországon egy a nevében ideküldött levéllel harcra tüzeli az ecclesia militans tagjait, holott az egész világon éppen minálunk van kivételes helyzete a katolikus papságnak, a hol a klerus helyzete vagyon, befolyás, rang dolgában szinte megközelíthetetlen magasságban áll.

A vallás, a lelki meggyőződés politikai célokra fölhasználva mindig arra lesz veszedelmes, a ki azt használja. A magyar türelmes, de ebben a legujabbi pápai beavatkozásban veszedelmet lát nemzeti léte ellen, a közeledő reakció fuvalmát érzi és ne adja az Isten, hogy az a legbölcsebb agg férfiú, a ki sz. Péter székében ül, ismételve azokra a sugalmazásokra hallgasson, a melyek legutóbbi, a magyar papsághoz intézett rendeletét kibocsátatták a nyelvkérdésben

A mi papjaink első sorban magya-

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Az ágrólszakadt.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Volt vigság Zsarándon. Hát hogy is ne lett volna, mikor bucsuja van a falunak. — Ilyenkor csak nem busulhat senki, a kinek ép a keze-lába. Dejezen siet is ám mindenki a kocsmá felé, hol már várja őket a Cinege Pista bandája. Együtt van már a fiatalok színe java, s a cigány is csak az első legény intését várja, hogy megkezdje a talp alá való. Csak hogy úgy látszik, hogy az első legénynek nem jön meg a kedve a táncra.

Ott ül a szoba egyik sarkában csak úgy egyedül. Fejét kerges tenyerére hajtja s úgy bámul a semmiségbe. Néha-néha föl-hajt egy pohárral, s ilyenkor körül néz, mintha keresne valakit, — de nem szól senkihez.

Csak akkor kapja föl szép bogárfürtű fejét, mikor Pető Józsi, a bíró fia szavát hallja.

— Huzd már rá, a ki angyalod van. Ha Bánát Pistát megcsalja is a szeretője, ne künk azért szabad mulatni. A cigány bizony rákezdte, s a legények csakhamar — kiki a párjával táncra perdültek. Huzta a

cigány, kurjongattak a legények, pörögtek a tarka rokollyak. Csak Bánát Pistának nem akar megjönni a kedve. Hiába kacsintgat felé az a sok szép leány, hiába kezdi a cigány az ő nótáját, csak úgy nem veszi észre, mint a sas a légy döngését.

Pedig hát már megjöhetne a kedve, mert hova-hamar este lesz, s aztán majd megjelen a reggel, akkor pedig késő lesz már a jókedvre. De mintha egyszerre élénkebben ragyognának föl szemek, mintha pir öntené el napsütötte arcát. Talán a bor tüzei? — Még föl is kel s odalép az ablakhoz. Aztán meg fordult egyet s kilép a pitvarba s odalép ahhoz a remegő leányhoz, ki ott az eresz alatt áll s elkezd hozzá beszélni.

— Panni, nézz a szemembe! Hun vótál eddig; hát eddig körül magadra vártni. — Hejh te leány, nem jársz te igaz uton. Te remegsz, félsz, aligha valami teher nem nyomja szivedet. Csak ki veled. Ha valaki bántott, majd teszek róla, tudom, többet még kis ujjal se nyul hozzád. — De te ha megcsalasz, akkor meg neked jaj ám, mert ha megtudom, nehezen virradsz két reggelre.

Az a leány úgy remegett, míg a legény beszélt. Nem mert a szemébe nézni, pedig érezte, hogy a legény szemek keresik az övét.

— Ne haragudj Pista. Lásd, én elgyűttem volna mindjárt a létánia után, de úgy féltem, hogy valami galibát csinállok majd itt. Hát ezt nem akartam. — Mert hát tudod,

hogy az a . . . Józsi mindig belém botlik, s mindig körülöttem settenkedik. Hát az mondta, hogy ha még . . . egyszer meglátja . . . hogy én azzal az ágrólszakadttal táncolok . . . hát majd akkor . . . tess ő róla.

Hejh, hogy fölcsillámlott most a legény két szeme, hogy szorult öklöbe az a két erős marok. A legény meg hosszú mondta:

— Hát tegyen róla, dejeszen tudom, hogy ő iszaga meg a levét . . . Csak te édes csillagom, ne hagyj el. Szembe szállok az egész világgal; megbirkózom mindenkivel.

— Most pedig gyere be velem; mulatni akarok. Hadd lássák, hogy Bánát Pistát nem csalta meg szeretője. Hadd egye a méreg azt a kevély bíró fajzatot . . .

— Hej te cigány most huzd, Bánát Pista akar mulatni.

A legények odapillantottak, de nem szóltak; csak Pető Józsi akart valamit mondani, de annak is torkán akadt a szó, mikor Bánát Pista ránézett.

Bánát Pista elemében volt. Eszeveszetten táncolt s közbe-közbe nagyokat kurjantott. Tán reggelig se hagyta volna abba, ha a leány oda nem sugja neki, hogy már nem bírja tovább.

Leültette; ő maga pedig odaállt a cigány elé és úgy huzatta magának azt a nótát: „Gazda uram, adja ki a bérem.“

De már ezt Pető Józsi sem nézhette

rok, és miként az Üdvözítő maga is, úgy ők is szeretik hazájukat, annak jó voltáért imádkoznak. Megbocsáthatatlan és helyrehozhatatlan tévedés lenne tehát a magyar papságnál a hazafiságot ellentétbe állítani a köteles engedelmességgel az egyház feje iránt.

Bármily bölcs, bármily okos és előrelátó legyen is sz. Péter mostani utóda, de a magyarság exponált és különös helyzetét nem értheti. Hisz nekünk még most is, ezerév után, fenmaradásunkért kell küzdenünk, és ezt sikerrel csakis úgy folytathatjuk, ha a szabadság zászlaja alatt munkálkodva, megadjuk mindenkinek, Istennek, embertársainknak a magáét; de a magunkét is megköveteljük.

Nemcsak nekünk, de az egész forrongó emberiségnek szükségünk van a szelid békére, a kedély, a szív nyugalmára, az erkölcsök erősödésére, a hitre, a reményre, a szeretetre. Csak az értheti valóban a vallások nagy hatalmát a lelkekben, a ki valaha hitelent megtérített. Most van leginkább szükség a hit világitó fáklyájával bevilágítani abba a kavargó agyvelő-tömegbe, mely lázasan minden után kapkod, keresi az igazságot, de Pilátusként arra a végmeggyőződésre kell jutnia, hogy kérdezi mintegy önmagától: Hol hát az igazság?

A természettudós egyetlen számítása, a csillagász egyetlen fényképfelvétele a körülöttünk kavargó égitestek bármelyikéről elég ahhoz, hogy az ember hitét, a melyben felnőtt, megingassa, hogy az illuziót, melyeket az iskola lelkivilágában fölébresztett, széttepje. Miért nem jön elő ilyenkor a vallás a maga hatalmas fegyvereivel, miért nem hoz békét a tusakodó lélekbe, a helyett, hogy embert ember ellen tüzel csupán azért, mert a beleje nevelt meggyőződés más, hogy sokszor homlokegyenest ellenkezik Krisztus szelid tanával.

Ó, ebben a században ne reméljük,

azó nélkül, ő neki is jussa van a cigányhoz, tán több, mint annak az agrólszakadtnak.

— Egy vigat húsz, te ragyavert! Hadd táncoljak... S mindjárt oda is lépett Angyal Pannihos, a Bánát Pista szeretőjéhez.

Több se kellett Bánát Pistának. Mint egy megebzett oroszán, úgy ugrott oda. Elkapta a leányt s odaállt a legény elé:

— Ne nyulj ehhez a leányhoz, mert akkora lyukat talállok ütni rajtad, te akaasztó-favirág, hogy menten kiszalad a lélek belőled.

Azt a másik legényt is elöntötte a tűs. No meg hát csak nem engedhette, hogy az az agrólszakadt a bíró fiát regulássa.

— Azzal táncolok, a kivel nekem tessék. Angyal Panni pedig úgy is jobban illik hozzám, mint holmi agrólszakadthoz. Érted?!

De már ekkor Bánát Pista körül forgott a világ. Nem tudta, mit csinál, csak azt vette észre, hogy fokosával olyant ütött azon a legényen, hogy az menten összerogyott s csak úgy csurgott a párolgó vér fejéből.

Bánát Pista odapillantott a legényre; aztán megfordult s szemeivel azt a leányt kereste, ki miatt tán gyilkos lett.

Az meg ott állt az ajtóban remegve, sápadosva. Bánát Pista odalépett hozzá s anynyit sugott neki:

— Gyere utánam. Künn a fűsben várlak.

Ezzel aztán, anélkül, hogy még egyszer visszanézett volna, nekiindult az éjszakának,

hogy az emberek ádáz gyűlölete, csupán a vallások különbözősége miatt megszűnjék. Sok, sok esztendőnek kell letűnni az örökkévalóság tengerébe, míg megéri az a most lenézett nép, midőn a gyermek majd az anyatejjel szivja be magába az isteni Mester tanítását: „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!”

Az emberiség kimerülve a haladás vívmányaitól, sóvár tekintettel kutat egy nyugvó pont után, keresve keresi azt a tárgyat, melyen fáradt lelke megnyugvást, örömtelen szive vigaszt és enyhülést találhat. Hiába keresi, a mostani földtekén nem talál ilyent. Várjunk, míg vastag geológiai réteggel növekszik földünk, talán az akkor élő nemzedék föltalálja.

A merre a szem ellát, a merre csak a XIX. század haladása eljutott, a létért való keserves küzdelem folyik. A modern kegyérmezei harc, harc a megélhetésért, az életért, a struggle for life. Ember emberre agyarkodik, nemzetek nemzetek ellen küzdenek. Nincs tér, nincs kör, nincs társadalom, a hol a közöny föl ne ütötte volna fejét, a hol ne pusztítana és ne ölné meg az emberek lelkét.

Mindezt látva, mindezt tapasztalva, mindezt érezve, önként merül föl előttünk a kérdés, hogy hová vezet mindez? A XIX. század azért lepte volna meg a világot annyi bámulatos vívmánnyal, hogy ezekkel nyomorba döntse és kipusztítsa a föld lakóit?

Nem. A mint a természetnek meg van a maga törvénye, úgy meg van a haladásnak is. Ez a haldokló század a forrongás, a teremtés, az alkotás, az ész százada volt. Most az áldásos munka, a kölcsönös emberszeretet, a béke százada következik. Az emberiség kimerül a folytonos agyarkodásban, az önzés eltelik, az „én“ kipusztul, a „mi“ pedig föltámad.

Bizzunk tehát egy szebb, egy nemezebb, egy boldogabb jövőben, mert hiszen az ember lelki világa üresen nem lehet.

s addig meg sem állt, míg el nem érte a falu végén elterülő fűzest. — Itt aztán megállt. Egyet fujt, megráskódott, mintha nem tudná, mi is van vele. Aztán leült egy kivágott fatörzsre s elkezdett gondolkodni. S amíg gondolkodott, oly kínosan vergődött a szive, úgy égett a feje.

Nagyon nyomhatta a lelkét valami, mert még könyet is törtült ki a szemeiből, pedig hát ő nem szokott ám sirni. Ha valaki látta volna, azt gondolta volna, hogy tán azért a legényért fáj a szive. Pedig bis' az eszébe se jutott.

Azon a szegény leányon járt az esze, kit ő neki most el kell hagyni. Mi lesz vele? Nem lesz a ki védje. Csufjává lesz a falunak. Mert egy gyilkos szeretőjével csak nem áll szóba senki. És ez a gondolat úgy fáj annak a legénynek, úgy elfoglalta egész valóját, hogy észre sem vette, mikor valaki vállára tette kezét.

— Pista, mit csinálsz?

De mikor meghallotta a szót a legény, úgy ugrott föl, mint egy fölvert vad. Átkapta a leányt — mert az volt, ki utána jött — s úgy oda ölelte magához, mintha soha sem akarná elereszteni. Az a leány meg csak beszélt:

— Pista, hát hogy is tudtál ilyent tenni? Mi lesz belőled? Elfognak, bezárnak és sohasem látalak többet. És mindezt azért a

Lelkesedés az igazságért, sóhajok az anyagtalan, a szeplőtlen szépség után, a soha el nem érhetőért, ez az emberiség sorsa, szívének legmagasztosabb vágya, képzeletének legigézőbb képe.

Ideig-óraig, sőt emberöltőkön keresztül megfoszthatják ettől a vágytól, a külső behatások eltompíthatják nemesebb érzelmeit; de a mint kikeletkor a természet meghozza a maga virágait, úgy támad életre a szunnyadó vágy az emberek lelkében. És ha ez a vágy új életre kél, az ónsulylyal reá nehezedő közönynek meg kell törnie.

* **A siklósi mandátum** a legközelebbi választásnál úgy látszik nem fog érett gyümölcsként a „jó Béni“ ölébe hullni, mert — amint értesülünk — a kerület ellenzéke már megmozdult s politikai elveit nem hajlandó többé személyes tekinteteknek alárendelni. Kőrös Mihály, a siklósi ellenzéki kör elnöke ugyanis Budapesten járva, értekezett Kossuth Ferencsel a siklósi választásról s Kossuth meg is ígérte, hogy a kerületnek függetlenségi jelöltet fog ajánlani. Kőrös ezt a siklósi ellenzéki kör tagjaival közölve, ezek hazafias örömmel vették tudomásul az elnök eljárását és Kossuth üzenetét, ami persze a „Siklósi Hírlap“-nak nem volt inyére, mert szerinte Percel Bénivel a kerület választó polgársága pártkülönbesség nélkül szörnyű módon meg van elégedve s ezért szokott nyájasa módjában neki ront Kőrös Mihálynak s azzal gyanúsítja, hogy az ellenzéki mozgalom megindításával ő csak pénzmagra vagy valami hivatalra akar szert tenni.

Lapunk tegnapi vezércikkében mutatunk rá arra az abszurdításra, a mely abban rejlik, ha a függetlenségi és 48-as párt hívei „elvéik fentartása mellett“ kormányparti jelöltre adják szavazatukat s reméljük is, hogy a kormánypart piszkolódásai nem fogják pártunk híveit elkedvetleníteni az erélyes akció folytatásában, mert amint a kormányparti dicséret soha sem lehet megtisztelő az ellenzék működésére, úgy az ellentáborból felhangzó piszkolódás is csak annak bizonyítéka, hogy jó uton haladunk az elveinkért való küzdelemben.

nyomorult legényért, kiért még a kis ujjamat sem mozdítanám meg.

— Nem azért a legényért tettem ezt, hanem te miattad — nyugtá a legény. Nem tudtam túrni, hogy még egy öleljen téged kivülem. Miattad lettem gyilkos, miattad sárnak be. De szívesen elviselnék mindent, csak téged ne kellene elhagynom.

Úgy fáj ez a beszéd annak a lánynak. Szólni akart, vigasztalni a legényt, de könyei nem engedték. Odafolytak azok a legény széles mellére s annak fehér patyolat inge oly mohón itta be azokat a drága, édes cseppeket.

A legény aztán végigtörtülte ingujjával a leány nedves arcát, de csak azért, hogy a magáét is megtörtülje. Mert hát őt is elfogta a keserűség.

Végre kibontakozott a leány ölelő karjai közül. Csak a kezét hagyta a leányában.

— Isten áldjon meg édes lelkem! Elmegyek. Nem bujdosom, mert nem vagyok gazember. Elmegyek, hogy lesszenvedjem a rám váró büntetést. — Te meg menj vissza a faludba; légy becsületes s őrizd meg a szivedben azt a legényt, ki miattad szenved.

Egy hosszú, édes, forró csók volt a felelet a leány részéről. De ez az egy csók többet ért a legénynek, mintha egy hétig beszélt volna a leány.

Mikor már messze elhagyta a leányt,

Erre az ügyre vonatkozólag egy nyilatkozatot vettünk Kőrös Mihálytól, a melyet következőkben közlünk:

„Tekintetes szerkesztő ur! — Alólirott tisztelettel kérem, legyen szives becses lapja legközelebbi számában következő nyilatkozatomnak helyet adni:

Folyó évi június hó első felében az ez redévi kiállítás megtekintése végett több napot töltöttem Budapesten, a mely alkalommal nagys. Kossuth Ferenc urat is meglátogatván, egyebek közt szóba került a jövő képviselőválasztás is, mire nézve kértem, hogy a siklói kerületnek pártunk elveit valló jelöltet ajánlani sziveskedjék. Kossuth ennek a kérelemnek örömmel eleget is tett, amit hazatértem után a siklói ellenzéki kör tagjaival és elváratainkkal közölvén, ezek ezt örömmel tudomásul vették.

Erre a „Siklói Hírlap“ folyó évi június hó 28-án megjelent 98. számában egy névtelen író támadást intézett ellenem s azzal vádol, hogy csak én nem vagyok megelégedve Percel Bénivel s egypár kortessel csak azért mozgolódunk, hogy egy kis pénzmagra vagy valami hivatalra szert tehesünk.

Ennek a cikkezőnek csak azt válaszolom, hogy tudja azt mindenki, mikép a siklói választó kerület nagy többsége mindig a függetlenségi és 48-as párt hive volt s most is az, ez pedig egy kormányparti képviselővel — ha még oly előzékeny is a modora a privát érintkezésben — elvei megtagadása nélkül megelégedve nem lehet.

Ami pedig a pénzre vagy hivatalra való áhítóság piszkos vádját illeti, azt vizsgálhatom a cikkíróra, aki úgy látszik magáról íté meg másokat. Én szabad és független ember vagyok, aki nem szorult senki hivatalára és pénzére. Ilyesmiért csak olyanok szokták áruba bocsátani meggyőződésüket, akik a kormánytól várják a jutalmat, a mire sem én, sem elvtársaim nem áhítottunk soha.

Hátrább tehát az agarakkal, mert a siklói függetlenségi párt megmutatta 1887-ben is, hogy pénz és zsebelés nélkül is képes volt egy országos hírű embert megbuktatni. Hiszszük tehát, hogy a mostani képviselő ellen is, aki talán mégis valamivel kisebb ember Szilágyinál, diadalra juttathatjuk elveinket.

Fogunk tehát jelöltet állítani, akár tessék ez a „Siklói Hírlap“ cikkezőjének, akár nem. — Kőrös Mihály, a siklói ellenzéki kör elnöke.“

még akkor is érezte annak a csóknak édes-ségét, forróságát.

Mikor odaért a határszélhez, még egyszer visszanézett, hogy nem látná-e azt a leányt?

Nem látta, pedig az még akkor is ott állt. Oda borult egy szomorú fűfára s úgy siratta a boldogságát.

S tán el se mozdult volna, hacsak meg nem hallja a kanász túlkét. Reggel volt már: gyönyörű napsugaras, virágillatos tavaszi reggel.

Ekkor már mégis visszaindult a falujába. Itt madarak vidám danája kísérte útjában.

* * *

Három hosszú esztendő múlt el azóta, mikor Bánát Pista elhagyta Zsarándot. Azóta el is feledték már. Még Pető Józsi is, pedig ugyancsak ott viselte a koponyáján az emlékeztető jelet.

Még Angyal Panni is elfeledte.

Ugy-e kár volt annak a legénynek annyira szeretni ezt a leányt, ha ily hamar elfeledte? . . .

* * *

A vármegye ajtaján egy meggörnyedt alak lép ki. Még nem lehet öreg, de a sok szenvedés, a sok lelki gyötrelém nagyon megtörte. Pedig csak három esztendeig ette a vármegye kenyérét.

* **Megyei közgyűlés.** Baranyavármegye f. hó 13-án tartandó rendes közgyűlésének tárgysorozatát folytatólag a következőkben adjuk:

29. H.-Hetény község képviselőtestületének 5 frt 54 kr., pótdó leírása tárgyában hozott határozata.

30. Görcsöny községnek 1884—1891. évi korcsma-számadásai.

31. Birján községnek a községi előfogatok bérbeadása és az ezzel egybekötött kiadásoknak községi pótlék által leendő fedezése tárgyában hozott határozata.

32. Kopács község 1894. évi birói számadása.

33. Jágonok község képviselőtestületének a község tulajdonát képező regale-kártalanítási kötvény beváltása tárgyában hozott határozata.

34. Jágonok község 1896. évre szerkesztett pótköltségvetése.

35. Szabad-Szt.-Király község képviselőtestületének a regale-kártalanítási kötvény beváltása folytán a törzsvagyonban támadt hiány visszapótlása tárgyában hozott határozata.

36. Lócs község 1892. évi birói számadása.

37. Nagy-Pall község 1886—1894. évi birói számadásai.

38. Dencsháza község képviselőtestületének a község nevére kiállított regale-kártalanítási kötvény tulajdonjogának a volt urbéresekre leendő átruházása tárgyában hozott határozata.

39. Siklós nagyközség képviselőtestületének a község tulajdonát képező „Bárány“ korcsma lebontása tárgyában hozott határozata.

40. Sumony község képviselőtestületének a pécsi kir. posta- és távírdai igazgatósággal a községben felállítandó postahivatal tárgyában kötött egyezsége vonatkozó határozata.

41. Mohács nagyközség 1895. évi gyámpénztári számadása.

42. M.-Hertelend község képviselőtestületének a regale-kártalanítási kötvény ellenértékének pótlása tárgyában hozott határozata.

43. Dárda község képviselőtestületének a községi szabályrendelet módosítása tárgyában hozott határozata.

44. A vármegyei árvaháznál szükséges gazdasági épületekre és egyéb munkálatokra

Neki ez is sok volt.

Tétovázva hordozta körül szeméit, mintha azt keresné, hogy honnan, merről is jött három esztendővel ezelőtt. Aztán lassan neki indul. De nem mer fölnezní; kerüli az emberek tekintetét s csak úgy lopva hagyja el a várost, mintha attól félne, hogy újra visszaviszik.

Mikor kiért a szabadba, a buzaföldek közé, megállt. Főlemelte fejét. Körültekintett, s mintha egy pillanatra a régi fény csillant volna föl szeméiben. Mintha egy pillanatra ismét a régi, büszke, erős Bánát Pista lett volna. De csak egy pillanatra. Aztán ismét összegörnyed s úgy ballag tovább . . .

Mikor elérte a faluját, nem mert bemenni. Letült a fűzben, tán éppen oda, hol utoljára látta rózsáját.

Tán neki is ez jutott eszébe, mert egyszerre csak annak a leánynak nevét suttogják ajkai.

— Panni, Panni, hű maradtál-e hozzám? Nem feledtél-e el? Csak még egyszer látnálak, ölelhetnék, elfelednék mindent. S aztán nem bánám, akármi történik is velem . . .

Ugy elgondolkodott ezen, hogy nem is vette észre, mikor valaki megállt előtte.

— Pista öcsém, hát megkerültél?!

Ijedten bámult föl a legény. Az öreg kondás volt az, ki megismerte. Az állt ott előtte.

vonatkozó terv és költségvetés, vsiamint a már fogapatosított intézkedések jóváhagyása tárgyában.

45. Cserdi községnek 1896. évi pótköltségvetési előirányzata.

46. Csonka-Mindszent községnek 1896. évi pótköltségvetési előirányzata.

47. Patacs községnek 1896. évi pótköltségvetési előirányzata.

48. M.-Ürögh községnek 1896. évi pótköltségvetési előirányzata.

49. A nagytótfalui körjegyzőséghez tartozó községeknek 1896. évi pótköltségvetési előirányzata.

50. Schwendner János versendi lakos után fölmerült 66 frt 16 kr. — és

51. Schenk Klára lipódi lakos után fölmerült 132 frt 86 kr. hiánynak a gyámpénztári tartalékalapból leendő megtérítése.

52. Mohács — és

53. Duna-Szekcső községek képviselőtestületének az ottani önálló árvatárak megvizsgálása alkalmával a vizsgálatot teljesített küldöttség részéről fölmerült s közgyűlésileg megállapított költségeknek a községi önálló árvatár tartalékalapjából leendő kifizettetése tárgyában hozott határozatai.

54. Belvárd, —

55. Szabolcs, —

56. Szentlászló — és

57. Nagy-Nyárad községek 1896. évi pótköltségvetési előirányzata.

58. A hegyháti járásból 4. A pécsi járásból 28. A pécsvárad járásból 25. A szentlőrinci járásból 29 községnek 1895. évre szerkesztett, számvevőileg felülvizsgált birói számadásai.

59. A pécsi járásból 3. A pécsvárad járásból 18. A szentlőrinci járásból 23 községek számvevőileg átvizsgált 1895. évi szegény pénztári számadásai.

60. Számonkérőszék jegyzőkönyve.

61. Hg. Schaumburg-Lippe által alapított jutalomdíjadományozása iránti javaslat.

62. Árvassék jelentése a f. év II. felében alkalmazandó gyámpénztári kamatkulcs tárgyában.

63. Schmac Katalin siklói bábának szülésznői oklevele — ugy

64. Dr. Silberfreund Lipót baáni körorvos tudori oklevelének kihirdetése tárgyában tett t. főorvosi jelentések.

65. Pozsonyvármegye közönségének megkereső levele az 1877. évi XX. t. cz

— Adjon Isten bátyám uram. Hát bis' megkerülttem, bár ne kerültem volna meg. Tán jobb lett volna. De hát kiálltam a büntetést s most, hogy kikerültem, nem tudtam elkerülni a falumat. Hát kendtek hogy mint vannak; van-e valami újság?

— Hát csak megvónánk fiam. Sokáig sajnáltunk téged, no meg a Pannát is.

Hogy fölcsillámlott újra a legény szeme.

— Mi lett Panniból? — kérdeste mohón.

— Hát bis' az a szegény jól járt. Sokáig epekedett utánad; hervadásnak indult bujában, míg végre az Uristen is megsajnálta, és magához vette. S most ott nyugszik a temetőben. Fél esztendeje, hogy elhantoltuk.

De már ez utolsó szavakat nem hallotta a legény, hanem futott s meg sem állt addig, míg oda nem ért ahhoz a kis földhányáshoz, mely alatt Angyal Panni pihent.

Odaborult és úgy elzokogott; úgy kérte az Istent, hogy vegye őt is magához, hadd feküdhessék ő is ott lenn a rózsája mellett.

Még a késő est is ott találta a legényt a sirnál. Sokan látták, de nem szóltak hozzá. Minek is állnának szóba egy ágrólszakadttal, ki csak szegényt hozott a falura.

Másnap reggel azonban mégis csak oda mentek hozzá s bevitték a halottas házba s el is temették szép csendesen.

Még csak meg sem siratta senki . . .

Csontos Sándor.

291. §-ának módosítása végett a képviselőházhoz intézet fölírásának támogatásáért.

66. Jász-Nagykun-Szolnok vármegye megkereső levele az állatkezelési forgalmunk kisebb mérvű és célszerűbb korlátozása iránt a földművelésügyi m. kir. miniszterhez intézett feliratának pártolása végett.

67. A siketnémák kolozsvári országos intézete felügyelő-bizottságának kérvénye az intézet segélyezése iránt.

68. A budapesti kir. m. tud. egyetemi hallgatókat segítő egyesület kérvénye anyagi támogatásért, esetleg alapítvány tétele iránt.

69. Jegyzőkönyvet hitelesítő küldöttség megválasztása.

H i r e k.

Pécs, 1896. július 2.

Pusztaszer.

A hol Árpád vezért, vállára emelve,
Urává fogadta hat erős levante,
S őt, a hetediket, fejedelmi ranggal
Elsőnek ismerté mind, a ki magyar van;
Hol a hasátszerző, halhatatlan ősök
Hogy dalba foglalták régi hegedősök,
Esküt pecsételni: véreket ereszték, —
Pusztaszer minekünk ezeréves emlék.

A hol a magyarság, apraja és nagyja,
Dontóve méhéből a hogyan kiadta,
Mind a ki férfi volt s fegyverrel kezében
Jött vala szord Kárpát rengeteg hegyén fel,
Minden talpnyi földet vére árán vett meg,
Tagja volt, részese annak a nagy Szernek,
Melyen a legelső törvényünk aszeresték:
Pusztaszer minekünk ezeréves emlék!

A hol együtt voltak a nemzet s vezére,
Mind, a ki büszke volt s érdemes e névre,
Hol, a mig pihentek busogányok, szabályák,
Ezeréves jövő alapjait szabták
Egyesülve hitben s erős akarattal,
Hogy, ha ezt megtartja, nem bir a ma-
gyarral
Semmi véss viharja, bárhogy meggyü-
lemlék,
Pusztaszer minekünk ezeréves emlék!

Es itt e szent földön, hol ezer év óta
Ezer év viharja a rögbe beróttá
Mindast, a mi vélünk ily nagy időn tör-
tént,
S el még se temette azt az első törvényt,
Mit a honfoglaló magyarok aszeresték:
Ünnepe volt most a mai nemszedéknek, —
Egy napra, mi elmúlt, újra megjelent még,
Pusztaszer minékünk ezeréves emlék!

Megmosdult az a föld, Pusztaszernek földje,
S honfoglaló ősek ime előtörve
Varázslatos ködből, hogy asétekintének,
Keresve keresték s nem látták a népet,
A kinek ők est a hasát elfoglalták,
Kivel egyetemben az első Szeret tarták
S ki tanu volt rá, hogy a vértörvényt
aszeresték, —
Pusztaszer minékünk ezeréves emlék!

Nem látták a népet s vezérét a népnek,
Hogy ugy egyetemben, miként ők, gyülesez;
Hallottak cifra asót, nagyon is eleget,
Láttak emelkedni márványból jelkövet
As ő emlékkükre, kik hasát aszeresték
Magyarok népének síkján Pusztaszernek,
Hogy ast meg is tartják: vérrel pecsét-
elték, —
Pusztaszer minékünk ezeréves emlék!

S honfoglaló ősek újra visszatértek,
Varázslatos ködébe régi hős regéknek,
S a hogy Pusztaszeren im ezerév multán
Végigtekint a nap, nyugalomra hunyván,

Nem lát már senkit se a nagy pusztaságon,

S megtörik sugára párducos Árpádon:
Honszerelem s hűség, mik azt körülvettek,
— Pusztaszer minekünk lesz örökös emlék!

Igric.

Naptrend 1896. július 3-án.

Naptár: péntek, jul. 3. — Róm. kath: Heliodor. — Prot.: Jácint. — Görög-kel.: (Junius 21.) Julián. — Zsidó: Tamas 22. — Nap két 3 óra 53 perckor; — nyugszik 7 óra 12 perckor. — Hold két éjjel 11 óra 13 perckor; nyugszik délel. Hold utolsó negyede 2 óra 23 perckor éjjel. Hold van a földtávolban 4 órakerreggel.

Időjárás: hőmérséklet 16 Celsius fok meleg, légyomás 749. Kikötés a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: változó felhőzet, délen csapadék, borús idő várható.

Udvar-hercegmárokli törv. ut közigazgatási bejárása.

Beiratások a pécsi főreáliskolába.

— (A jövő papjai.) Tegnap ment végbe a helybeli papnevelő intézetben a papnövendékek fölvétele Troll Ferenc c. püspök és káptalani helynök elnökletével. Fölvételt nyertek: a VI. osztályra Kusinszky Sándor, az V. osztályra Mess Jenő, Radits Béla, Stimitz József, Pichler Alajos, Hochmann Elek, Dévay István, Kun Lajos, Szijjártó László, Odry János, Farkas Ferenc és Szeitz József, ez utóbbi azonban csak föltételesen.

— (Bizottsági ülések.) Folyó hó 9-én három bizottsági ülés is lesz a vármegyeházán: d. e. 9 óraker tartja ülését az árvaházi igazgatóválasztmány; fél tíz óraker nyugdíjválasztmány ülészik; tíz óraker pedig az állandó választmány tartja ülését. Végül a köz igazgatási bizottság erdészeti albizottsága folyó hó 13-án d. u. 3 óraker ül össze.

— (Megyei tisztviselők utasási kedvezménye.) Baranyavármegye tisztviselői kara is megkapta ugyanazon utasási előnyöket a magyar államvasutakon, melyeket az állami tisztviselők élveznek. Ugyanis, mint a belügyminiszter értesítette a megyei törvényhatóságot, a 800 frton felüli fizetéssel bíró megyei tisztviselők állandó igazolványt nyertek f. hó 1-től kezdve a kedvezményes utasási igénybevételére; míg a 80 frton aluli fizetéssel bíró tisztviselők esetről esetre folyamodás útján nyerhetnek ily igazolványt.

— (Számonekérőszék.) Folyó hó 12-én d. e. 10 óraker a vármegye székházában számonekérőszéki ülés lesz, melyen Kárdos Kálmán főispán fog elnökölni.

— (Újabb kerékpár-verseny.) A pécsi „Bicycle-Club“ pályafelavató országos versenye után immár második versenyét rendezi. E verseny a dunántuli és bácsme gyei s ugy a „Pécsi Athletikai Club“ tagjai részére rendeztetik meg folyó hó 19-én a következő programmal: Julius 19-én délelött 10 óraker villásreggeli a Nemzeti Casino vendéglőjében, délután 3 óraker a versenyek kezdete. Versenyek: 1. Megnyitó-verseny. (Dunántul és Bácsme gyé részére.) Táv. 1609 mtr. (1 ang. mfd.) I. ezüst érem és tiszteletdíj, II. ezüst érem, III. bronz érem, IV. kis bronz érem. — Tét 2 kor. 2. Kezdők versenye. (Dunántul és Bácsme gyé részére.) Táv. 2000 mtr. I. ezüst érem, II. bronz, III. bronz érem. — Tét 1 kor. 3. Vendégek versenye. (Dunántul és Bácsme gyé részére, a „Pécsi Bicycle Club“ tagjai kivételével.) Táv 3000 mtr. I. ezüst érem és tiszteletdíj, II. ezüst, III. bronz, IV. bronz érem. Tét 2 kor. 4. Sopiana-verseny. (A „Pécsi Athletikai Club“ tagjai részére.) Táv 2000 mtr. I. ezüst érem és tiszteletdíj, II. ezüst, III. bronz érem. — Tét 2 kor. 5. Tiszti verseny. (Dunántul és Bácsme gyé tisztjei és egyévi önkéntesei

részére.) Táv 1609 mtr. (1 ang mfd.) I. tiszteletdíj, II. tiszteletdíj. — Tét Linca. 6. Senior verseny. Zárt. (A „P. B. C.“ tagjai részére.) Táv 1000 mtr. I. ezüst érem és tiszteletdíj, II. ezüst, III. bronz érem. — Tét 2 kor. 7. Főverseny (Dunántul és Bácsme gyé részére.) Táv 5000 mtr. I. ezüst érem és tiszteletdíj, II. ezüst, III. bronz, IV. bronz érem. — Tét 3 kor. 8. Nyeretlenek versenye. (Nyitva azok részére, kik a fenti versenyekben I. díjat nem nyertek.) Táv 1000 mtr. I. ezüst, II. bronz, III. bronz érem. — Tét 2 kor. — Nevezés a helyszínen a versenytitkárnál. A versenyek után esti 8 óraker társas estebéd a „Vadember“-szálloda nyári helyiségében s a versenydíjak ünnepélyes kiosztása. Verseny-szabályok a „Magyar Kerékpáros Szövetség“ verseny rendezabályai. Nevezési zárlat: 1896. július 16-án esti 9 óraker. Nevezések posta vagy távirat útján, ajánlottan, a borítékon e szó „nevezés“ feltüntetésével Stein Oszkár versenytitkár nevére küldendők. A pálya július 9-étől kezdve a versenyzők rendelkezésére áll.

— (Processió esernyők alatt.) Ma, Sárlos Boldogasszony napján a szokásos bucsujárásat tartották a Havihegyen. A bucsusok nagy tömege indult korán reggel a belvárosi plebánia-templomból, ajtatos ének szó mellett és a permetező eső miatt esernyők alatt fel a Havihegyre, honnan az imádságok és litánia mondás végezte után ugy délelött tíz óra után tért vissza a processió, ismét csak esernyők alatt, a templomba s onnan aztán szétoszlottak a bucsusok.

— (Rassia.) Az éjjel razziat tartott rendőrségünk, a melynek eredménye öt csavargó összefogdosása lett. Az öt elfogott egyén mind toprongyos csavargó, van köztük azonban egy ószbevegyült haju vén sokac is, a kit ugy találtak egy lebujban s mert nem tudta magát igazolni, hát ő is bekerült a börtönbe. Természetesen, ő is, meg a többi is munkakerülő naplopó, a kiknek már kinézésük is visszaretentő s bizony azt a gondolatot ébresztik az emberben, hogy nem volna tanácsos velük éjnek éjszakáján találkozni a balokányi tónál, de még a sétatéren sem. Az elfogott csavargókat illetőségi helyükre fogják toloncolni.

— (Lopás az ablakon keresztül.) Hogy néha mily kárt okozhat az a nem épen jó szokás, hogy az ablakokat éjszakára nyitva hagyják, mutatja est egy az éjjel elkövetett vakmerő lopás. Krisztián György, szigeti országot 35. számú háza udvarára ugyanis valami eddig még ismeretlen jómádár bemászott s ott a kert földli részén az épületnek egy ablakot nyitva talált. A kínákozó alkalmat debogy mulasztotta volna el; bizony belopózkodott az ablakon át s egy szobába jutott, hol nem volt senki. Itt egy fogasról egy értékes kabátot magához vett s talán már el is távozik, ha nem lát meg egy másik ajtót is, mely a szobából az éléskamrába vezetett. Ez az ajtó sem volt kulccsal bezárva s így könnyen kinyithatta. A kamrában felpakkolt két sonkát és tisz kis tábla szalonát s azzal, mint ki jól végezte dolgát, nyugodtan kísétált a szobába, annak ablakán az udvarra s udvar kerítésén átugorva a Vasfürdő felé vivő réteken nyoma vessett. A rendőrség keresi a szerencsés tolvajt.

— (Tolvaj csavargó.) Györe János süttősegéd, a ki Nagy Istvánnál Makkár-utca 3. szám alatt van alkalmazásban, tegnap este egy vándorló legény látogatta meg és pihent nála. Györe hagyta pihenni a szobában a vándort, a ki szintén süttősegédnek mutatta be magát, s ő — dolga lévén — kiment a szobából. Később a vándorló, kipihenvén magát, elment Györe Jánostól, aki csak pár óra mulva vette észre, hogy egy pár vadonatu cipője eltűnt. Azonnal a vándorlóra gondolt, hogy az vitte el és jelentést

is tett a lopásról a rendőrségnek, Derék rendőrcink a tolvaj csavargót még az éjjel elfogták Nézevics János, hely és foglalkozás nélküli mesterlegény személyében megtalálták a cókókjai közt az ellopott cipőket is. Egyelőre a rendőrség tartja szives vendéglátással a tolvaj csavargót.

— **(Megugrott tinó.)** Bagó István, hosszuhetényi lakos a tegnapi hetivásárra egy tinót hajtott be eladás végett Pécsre. A tinó azonban, úgy látszik, feltette magában, hogy ő nem jön be a sorompón s nem fizetett gazdájával vámot és helypénzt, mert az uton egyszerre csak nekikezdett a futásnak és olyan igyekvéssel rugta maga alatt a port, hogy gazdája nem érte utol, sőt végkép elvesztette a szeme elől. Így csak magányosan ballagott be a vámon Bagó István uram s egyenesen a rendőrségre ment s bejelentette a tinó megugrását. Most a rendőrség kurrentáltatja a megugrott tinót, melynek különös ismertető jele, hogy fekete és csonka füle van.

— **(A tolvaj nyomai.)** A Tettye-utcában egy uriházban nagy mosás volt az elmúlt szombaton. Öreg, becsületben megőszült mosónő végezte a nagymosás munkáját s ő maga terítgette ki a kimosott fehérneműt a kamrában, köztük épen egy tucat lepedőt is. Mikor aztán össze akarta szedetni a ház asszonya a megszáradt fehérneműket, mindent megtalált a kamrában, csak a 12 darab lepedő hiányzott. Ennek hiánya pedig annál inkább hasonlított a boszorkánysághoz, mert a kamra ajtaja be volt zárva s oda senki be nem mehetett, ha csak álkulccsal ki nem nyitotta az ajtót. Hogy így kellett a lepedők eltűnésének keletkeznie, azt azok a bizonyos nyomok is igazolják, melyek a kamrához vezettek, onnan pedig oda, a hol a tolvaj lakik. Így felfedestetvén a tolvaj nyomai, a lopást ma bejelentették a rendőrség-

nél, ahol mindenekelőtt a mosónőt hallgatták ki. Az öreg asszony persze igazolta magát, a hogy tudta, s ellene nem is fordul a gyanu, meglévén a tolvaj nyomai. Mindazonáltal még az ellopott lepedők nincsenek meg; de nincs meg maga a lepedőtolvaj sem, a kinek kézrekerítése iránt különben rendőrségünk megtette a légszélesebb intézkedéseket s egyelőre nem kell bortal utni a nyomaikat sem, mert megvannak.

— **(Verekedés a kártya miatt.)** Ma reggel egy véresfejű ember állított be a rendőrséghez. Előadta, hogy ő Pakara való volna ugyan, de már husvét óta itt keresi a kenyerét azzal, hogy a Majláth-tér remek panorámájában gyönyörködik estétől egész reggelig s néha aztán végez egyetmást, ha valakit valaki parancsol neki. Egész jól érezte magát nálunk a tegnapi estig, mikor is egy kis pénzmagra tévén szert, összeült egy kis kocsmában másik két ismeretlen emberrel kártyázni. A szerencse kedves volt neki; nyert, de a nyeret azzal fizette meg, hogy összeveszett vele a két vesztés fél s kint az utcán az éjszaka sötétjében elfogták és bevették a fejét. A rendőrség elfogta a két gyanuba vett embert; azok azonban mindent tagadnak. Még azt is, hogy kártyáztak volna a bevett fejű polgárral, a ki most e szerint a bíróságtól várja ügye tisztázását.

— **(Kis csolnakom a Dunán lengedez.)** Ugy látszik, bolondja volt ennek a szentimántális dalnak Szatmári István tolnai születésű suhanc. Erre mutat legalább az a körülmény, hogy szülővárosából elszármazván jó messzire, egészen Komárommegyébe, a Duna mellé, ott mindig az volt a vágya, hogy ne csak énekelhesse, hanem praktisban is gyakorolhassa est a nótát. Igen ám, csak hogy ehhez mindenek előtt egy csolnak lett volna szükséges, a mi pedig nem volt birtokában Szatmári Istvánnak.

De volt másoknak, különösen a Kolos-Némán lakó halászoknak, a kik a komáromi Dunaágnál gyakorolták a halászfogás mesteriségét. A mi nótás kedvű hóstunk erre egy nagyot gondolt s a gondolatot tett követte. Éjnek éjszakáján eloldott egy csolnakot a parttól s azzal bevezett a Duna közepére. A halászoknak éles hallásuk lévén azonban, a csolnak-tolvajt csakhamar észrevették és ők is ladikba kapván üldözésére siettek. El is fogták, s kis csolnakával együtt a partra vitték s a vége az lett volna a dolognak, hogy átadják a csolnakszolgálatnak. De Szatmári István a mint a szárazföldön volt, kerekét oldott és úgy eltűnt a halászok szemei elől, hogy azok bortal ütethetik a nyomát. A csolnakot lopó a vizen póruljárt, de a szárazföldön szerencsésen elmenekült tolvajt most országosan körözik.

— **(Családi tragédia.)** Tolnamegye Szántó nevezetű községében egy családi tragédia utolsó felvonásáról beszélnek most. Kóbor János odaváló földmives évekké elelőtt megházasodott s elvette Csima Klárit, a falu egyik legszebb lányát. A házasságuk nagyon boldog volt, de a szegénység csak nem akart elmúlni a portájukról. Pedig sorban megjelentek az új családtagok is s lassankint egy gyerek, majd megint egy másik gyerek kért kenyeret a szülőktől s kellett ruháról gondoskodni a számukra. Az asszonyt igen bántotta a sors kérelhetetlensége, hogy nem tudnak boldogulni u y, a hogy ő szerette volna. E miatt többször ki is fejezte elkeseredését s bár soruk most már mégis csak türehető volt, neki egyáltalában kevés kedve volt az életben. És a napokban megtörtént az, mitől mindig rettegett az elkeseredett asszony ura: mikor hazament, magát találta otthon a két kis gyermeket s az asszony nem volt sehol. Előadását azonnal bejelentette a tamási szolgabíróságnál s meg-

IX.

HOSSZU ÉVEK RÖVID TORTÉNETE.

„Lakunk partján a tengernek,
Töltjük napját életünknek.”
Mikes.

Magukra maradtak a rodostói fehér ház lakói. Nem volt már senki, kihez eljártak volna a nap egy részét ha nem is zajos, de legalább vidám együttlétben eltölteni; Esterházy, Bercsényi a föld alatt nyugosznak, nejeik távol sirjaikról, közel az elhagyott házához keresnek új lakot; maga Forgács is megsokalta a bujdosás napjait, visszavágyott hazája határához, hogy legalább szirtjei tövében fejezze be hányatott életét.

Hát a többieket mi tartotta vissza? Az, mi ezeket távozásra kényszeríté: a hazaszeretet. Már régen nem hallottak hirt az elhagyott hon felől, de nem is kívántak hallani, hiszen úgy is csak szomorú, lesújtó volt az. Tudták, hogy a nép, mely mindenkitől elhagyatva végre is kétségbeesve dobta el magától a fegyvert, mely oly nagy dicsőség között forgatott, most elnyomatva, szolgaságba él, csak jajt bocsátva ki reszkető ajkain, mint a földalatti börtön láncokba vert lakója. Hogyan óhajtották volna e szánandó helyzetbe látni; szemlélni vérsz sebhelyeit, hallani láncai csörrenését, eltűnni könnyörgéseit megindulás nélkül s a földbe dőlni híres karjukat, mert nem huzhatják ki védelmére! Ki kedves halottját siratja, keble

mellől egy alak, s maga Pierre sem vett semmit észre, mert a távozó nő után önelégülten suttagá: enyém ő már.

— Istenemre, nem. Hanem inkább te vagy a halálé. Vond ki kardodat, gyáva, s kövecs a szabadba.

E szavak ama figyelő alak ajkáról hangzottak, ki a nő távozta után a marquis elé lépett, kezét kardmarkolatára nyugosztva. A francia meglepetve tekintett reá, s ajkán önkénytelenül kisikamlott -

— Mikes Kelemen!

— Igen, as vagyok, s gyávanak neveslek, Gaston Pierre, ki nem állass egy nőt férje sirjánál szerelmeddel elcsábitani, félrevesetni.

— Hah, est megemelegeted, te cudar, ki leskelődni mersz, mint a fizetett kém.

— Csak beszélj, majd megtanítalak mindjárt, csak jöjj. S ezzel Mikes megindult, s a francia dühösen követte, s midőn a kápolna küszöbét elhagyták, ravasz, elvetemült mosolylyal ajakán, kirántá kardját, s egy hatalmas csapást mért az előtte haladó fejére. Mikes kijátszott tigrisként egy mély hörgő fájdalom kiáltást hallatott, s megtántorodva a földre rogyott. Gaston Pierre marquis megtörlé kardját az ut meletti pázsit-hoz, s már távozni készült, midőn a megtámadott kiáltására egy nő rohant feléjük; e nő Bercsényi ifjú özvegye volt. A marquis futva menekült a kápolna fala mellett a nő szemei elől, ki zokogva térdelt le az elalélt mellé, kinek fején vérsz seb tátongott. Csakhamar megnépesült a véres tett asinhelye, s az ajult Mikes az elősietett muzulmánok szolgálkival vitették Aákóci lakására, hol a tett nagy izgatottságot szült. B fe-

indult az eltűnt asszony keresése. Azonban még eddig minden kutatás hiábavaló volt; nem tudtak nyomára akadni s meglehet, hogy az ura és két kis árva gyermeke sosem fogják viszontlátni az eltűnt asszonyt, a kit a sorsával való elégedetlenség talán a halálba kergetett.

— (Éjféle párbaj.) Tegnap éjjel a külső Makár-utcában a lakókat hangos kiáltások verték fel nyugodalmas álmukból. A hangos kiáltások többször megújultak, de mert sohasem hangzottak úgy, mintha segítségért szóltak volna, hát nem is nézett ki senki az utcára. Különbben kinek is volna kedve a nyugalmas ágyat odahagyni és ki menni az éjszakai esőbe, esetleg annak a vessedelemnek is kitéve magát, hogy a sötétben akárki is leütheti. Így tehát tanuk nélkül folyt le az éjféle párbaj, melynek egyik hőse, Székely Flórián ma reggel jelentkezett a rendőrségnél, előadván, hogy egy előtte teljesen ismeretlen ember megtámadta s bizonynyal el is veri, ha rá nem ijeszt úgy, hogy végre is meg kellett futnodnia a csatatérről. Az éjféle orvtámadónak még eddig nyoma sincs.

Iskolai értesítők.

II.

A pécsi állami főreáliskola értesítője. A tanintézet millenniumi ünnepélyének leírásával kezdődik az értesítő, a melyet kegyeletes megemlékezés követ az év folyamán elhalt Székely Antalra. A tanári testület 19 tagból állott, a kikhez 5 hitoktató és a rendkívüli tantárgyak 6 tanára sorakozik. A végzett tananyag osztályonkinti feltűntetése után a könyv- és szertárak gyarapodásáról

szóló tudósítás következik. Az iskolai egyesületeknek tág tér van szentelve az értesítőben. Az ifjusági segélyző egyesület 2117 frt 18 kr. vagyonnal rendelkezik. Az önképző körnek 166 tagja volt, a tagok 29 művet nyújtottak be. Visszapillantás a lefolyt tanévre és az intézet részvétele a millenniumi orsz. tornaversenyben című fejezetekben számol be a tanártestület az intézet tulajdonképpeni beléletről. Ösztöndíjas tanuló volt 10, jutalmazott 14. Az intézetet 421 tanuló látogatta, kik közül helybeli illetőségű 225, megyebeli 103 volt; vallásra nézve 203 r. kath. és 103 izraelita. Érdekes a statisztikai táblázatoknak az a része, a mely feltűnteti a mulasztott tanórákat. Az intézetnek 101 olyan tanulója volt, a ki egyetlen tanórát sem mulasztott. Az eredmény különben a legvérmesebb igényeknek is megfelel, a mennyiben csak 19 tanuló volt, a ki két és 27 tanuló, a ki több tantárgyból bukott meg. Az intézet költségeihez az állam 32.811 frttal a város 9970 frttal, a tanuló ifjuság (tandíjak címén) 13.116 frttal járult hozzá. Párhuzamos osztály volt az I-ben 3, a II-ban 2, a III-ikban 2. Minden tantárgyból jeles eredménnyel végeztek: Kertész Gusztáv, Stern Mór, Hirschfeld Gyula, Krisztián István, Lamparter József I. oszt. Heindlhoffer Károly, Kornis Ferenc, Kovácsffy Dezső, Spitzer Károly, Weisz Ernő, II. oszt.; Novák János, Oppenheim Géza, Váry Endre, Sasvári József III. oszt.; Kornis Ödön V. oszt.; Grünhuth Béla VII. oszt.; Lauber Dezső, Strauszer Jenő, Visnya Aladár VIII. oszt. tanulók. A jövő tanévre való tudnivalókkal záródik az értesítő, mely azzal végsődik, hogy a kik kettőnél több tantárgyból buktak, javító vizsgálatot nem tehetnek.

III.

A „Porges-féle“ felső kereskedelmi iskola értesítője. Az érdemnek járó elismeréssel kezdődik az értesítő, a mennyiben a f. évben megjubilált volt igazgató és az intézet alapítójának, Porges Edének rövid élet-történetét adja, mindjárt az első lapon hozzá csatolva nevezett igazgató hű arcképét. Kilencc oldalt foglal el ezután az intézet története Vörös Mihály tanár tollából, a mit az év folyamán lefolyt jubileumi ünnepély megörökítése követ. Az évi tanmenetről szóló igazgatói jelentés felsorolja ezután a tanév folyamán fölmerült fontosabb mozzanatokat, mely meggyőzi azokat, a kik ezt az értesítőt haszonnal forgatják, az intézet példászerű és szakavatott vezetéséről. Az intézetben hét tanerő működött, a kikhez öt hitoktató járul. A végzett tananyag felsorolása után az érettségi vizsgálatokról szóló jelentés következik, a mit az ifjusági egyesületekről szóló jelentés követ. Az intézetnek mind a három év-folyamban összesen 85 hallgatója volt. Az értesítő végén a „Tájékoztató“ ban föl vannak sorolva, hogy az iskola végzése mely közhivatalnoki pályákra képesít.

TÁVIRATOK.

— Horvátok a kiállításon.

(A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ma érkezett meg az 1300 főből álló horvát látogató a magyar fővárosba két vonaton, Pejasevich gróf Verőcemegeyi főispán vezetésével. Schmidt kiállítási igazgató üdvözölte őket a kiállítási főkapunál, hangoztatva a testvériséget, a mire Pejasevich gróf felelt, hangsúlyozva, hogy Budapest annak az országnak a fővárosa, melynek koronája fénye bevilágítja Horvátországot is.

jedelem könyezve fogadta a váratlan hirt, s kedves alattvalójának rögtön megtekintésére indult. Hiába bátorította, vigasztalta Zauszit, a szép nő arcáról csak nem tűnt el a kétségbeesés, csak akkor, midőn megtudta hogy Mikes sebe cseppet sem veszélyes. Az orvtámadó karját most az egyszer nem vezette a szerencse; de abban, hogy kimeneküljön az üldözők kezeiből, s ha bár kudarccal is, de legalább életét megmenhesse, ismét segíté sorsa. Nem hallottak hirt többé róla Rodostóban, s Bercsényiné sem talált rá soha többé, ki férjének eltemetése, s Mikes balesete után nem sokára szintén elhagyta Rodostót, hogy Lengyelországba menjen. Mindenki dicsőíti hitvesi hűségét, mert nyilvános volt, hogy az elhunyt gróf utolsó akaratát teljesíti e lépésével; de a valódi okot senki sem tudta meg csak Mikes, kihez a távozó néhány sorból álló levelet intézett, melynek foglalatja ez volt:

— Meg tudsz-e bocsájtani? . . . Én nem bocsájtathatok meg magamnak s éppen ezért bűnhődöm is. Ha hallgatok szerelmes szived intelmére, úgy sok minden másképp történik s nekem nem kell a lelkiismeret büntető szavát mindig éreznem lelkemben s nem kell örökké szegyenkezve lesütnöm szememet pillantásod előtt. Engem elvakított a fény és kulcsiny s elutasítottam a te hű kebledet; mi nem lehetnének e miatt boldogok együtt soha s éppen ezért távozom el . . . örökre, egyedül hitvesi hivatásomnak élve, melyet a boldogult férj reám hagyott s az emlékednek. Isten veled! . . . Isten veled!

Mikes lelke nem tört meg ily csapás alatt sem; most veszi el a nőt, kit bálványozva szeretett, kinek

boldogságáért feldulta saját nyugalmát, elnyomta keble szent érzeményeit, kockára tette életét. Árva szive már hozzászokott a magányossághoz s elégtétellel szolgáltak számára a szeretett nő e szavai, melyekben szerelme jutalmát találja.

Néhány nap mulva Bercsényiné távozása után a lábbadozó Mikes egy más levelet is kapott, mely könyved női vonásokkal volt írva s messze földről jött. Ebben is csak néhány sor volt.

— Örösz-e? Pedig szomorkodnod kellene; ha nem sikerült is tervem egy ember gyávasága miatt, még sem én vesztettem. Nem Gaston Pierre, hanem önmagad üzted el magadtól azt, kit szeretted s ki talán viszont szeretted; s most már elhagyatva állsz, nincs kebled, hol megpihenhess, nincs kar, melynek puhaságát élvezd, nincs ajk, melynek mézét lecsókolhasd — csak az enyém. Lásd, ez a megsértett nő boszuja, mely majd ha teljes lesz, ha valóban rám, elutasítottára szorulsz, én akkor nyugszom meg csak. Te még akkor sem.

Mikes előtt most már minden világos lett. És még sem esett kétségbe, még csak meg sem remegett, mert lelkét egész hevével eltöltte a hűség, a ragaszkodás hivatásához s Eszterházyiné levelének elolvasása után gondtalanul dobta félre azt s sietett, hogy beteges fejedelmét szórakoztassa, hogy elűzze homlokáról a bű felhőt hazai dalokkal és önalkotta énekekkel, a mult egy-egy kedves eseményének felújításával s gyermeklelke ragaszkodásával.

— **Amerikai magyarok.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az amerikai magyarok küldöttsége Deák Ferenc, Kossuth Lajos és Széchenyi István gróf emlékére gyönyörű művű nehéz érckoszorút hozott.

Tantügyi kongresszus. (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A II. egyetemes tantügyi kongresszust a kiállítási ünnepélyek csarnokában ma d. e. nyitotta meg Beöthy Zsolt, a tanítókat új honfoglalóknak mondva hatásos megnyitójában, a kiknél szükséges a nemzeti önzés. Gondolják meg, hogy a mi nekik siker, az a hazának erő és dicsőség. Zsilinszky Mihály kultuszminiszteri államtitkár üdvözlése után az első gyűlés egészen programszerűleg folyt le. Klamarik bejelentette, hogy a miniszter ezer frtot küldött a kongresszus céljaira. (Éljenezés.) Délután folyt le az előértekezés és a szakosztályok megalakulása. Eddig 3000-nél többen vannak jelen, de még a honapi nap folyamán is sokan fognak érkezni. A délmagyarországi tanítóegyesület maga 400 taggal jelent meg.

— **Választási előkészületek.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A pártok kivüliek pártja sehol sem állít jelölteket; minden jel arra mutat, hogy teljesen szétállik. A szocialisták az Alföldön és az Ausztriával határos vármegyékben állítanak jelölteket. Hódmező-Vásárhelyen a szocialisták Szántó Kovácsot jelölik; jelölteket állítanak ezenkívül Makón és Szegeden.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTÁV PLEININGER FERENC
TAISZ JÓZSEF
kiadó.

NYILT-TÉR)

Köszönetnyilvánítás.

A forrón szeretett gondos hitvestárs és édes atya váratlan elhunyt folytán ért kipótolhatatlan veszteség és felejthetetlen gyász fölött nyilvánított mélyen megtisztelő s a bánatban vigaszt nyújtó részvétnyilatkozatokért legőszintebb hálás köszönetét jelenti

Turbók, 1896. június 29.

ösv. Vermes Györgyné
és gyermekei.

Hirdetések.

Egy jó házból való fiu, **fűszerüzletben**

tanulóul

felvétetik.

Czim a kiadóhivatalban.

Jelzálogkölcsonöket

földbirtokra $3\frac{1}{2}\%$, házakra $4\frac{1}{2}\%$ másnemű ingatlanokra 5% mellett legmagasabb összegekben ajánlunk. E kölcsönök konvertálásoknál bélyeg és illetékmentességet élveznek. Erdőkihasználások, birtokparcellázások átvétele. Birtokok szövetkezeteknek hosszú lefizetési tartamra eladatnak.

„Magyar LLOYD“

közgazdasági vállalat.

Budapest, Király-utca 70.

Csukás Zoltán épület-, horgany- és diszmű-bádogos

Pécsett, király-utca 28. szám, a „pánczéloshoz“

ajánlja saját készítményű

erős fürdőkádjaikat

legjobb szerkezetű

jégszekrényeit,

szagtalan

angol clostetk föllállítását,

nagy választóku

konyhaberendezéseit,

tető és torony fedések,

tető csatornák

és czink ornamentikai munkák,

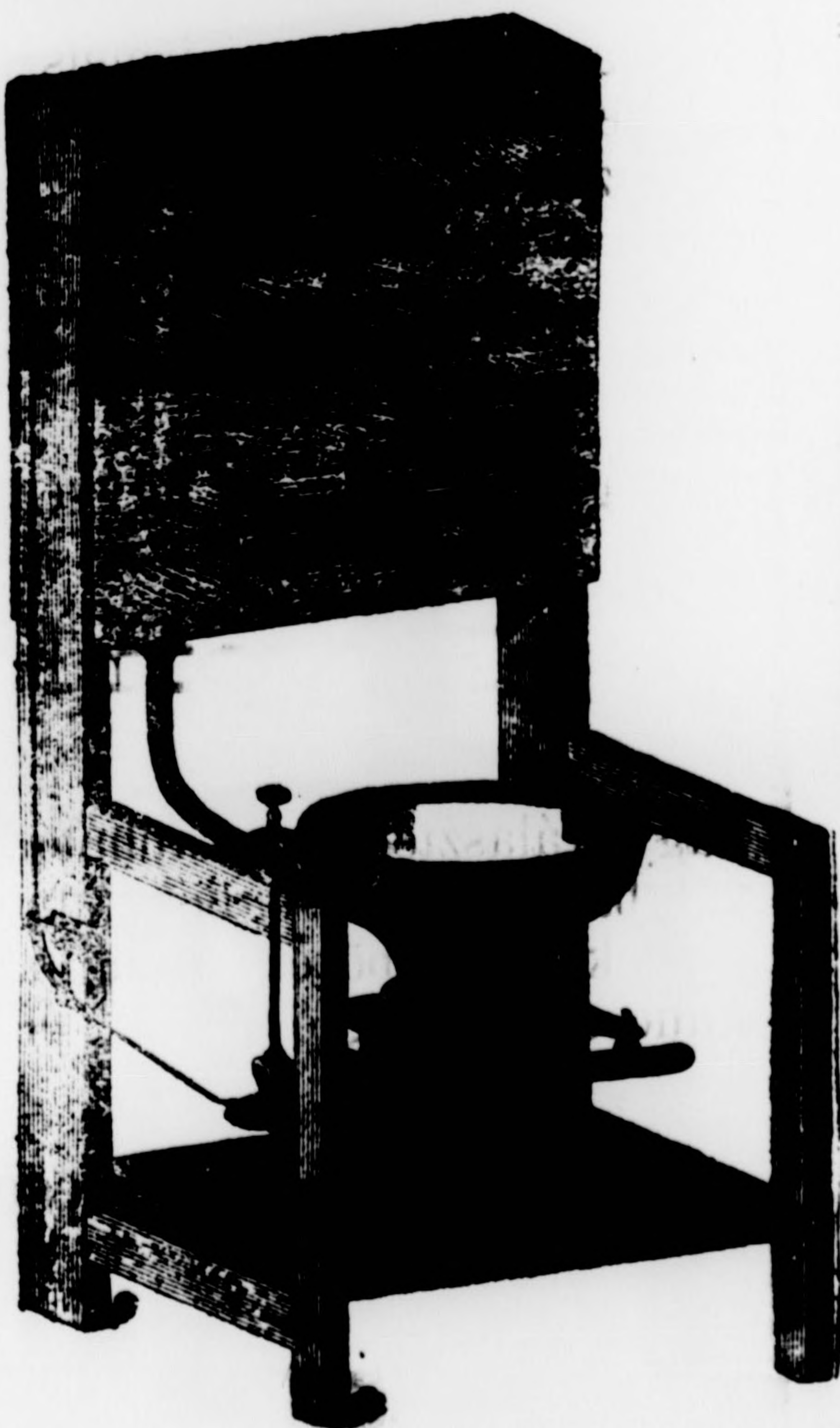
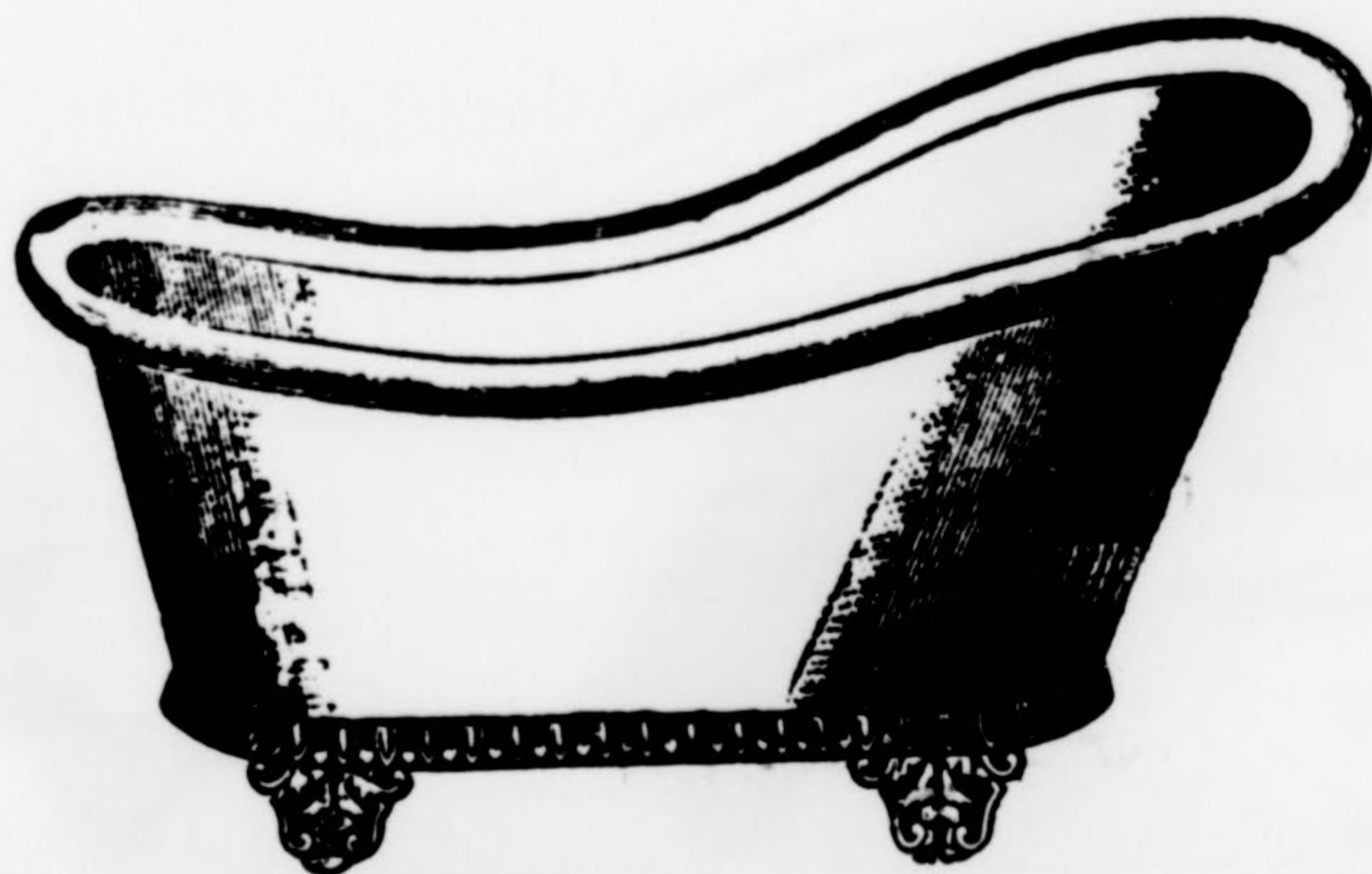
csatorna javítások

és

festések

Ha legolcsóbb árak mellett elvállaltatnak.

Fürdőkádokról, háztartási és teljes konyha-berendezési cikkekről kívánatra képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

TAIZS JÓZSEF

Pécsett,

Mária-utca 1. szám a királyi tábla átellenében.

Könyvnyomda, könyvkötészet, nyomtatványraktár, papirkereskedés.

Ajánlja a kor igényeinek megfelelő berendezésü

könyvnyomdáját

nagyobb művek, folyóiratok, körlevelek, számlák, falragaszok, meghívók, tánczrendek, hivatalos és gazdasági táblázatok, részvények, alapszabályok, névjegyek, stb. stb. elkészítésére.

könyvkötészete

fel van szerelve papirmetsző, sodronyfüző, perforirozó, számozó, aranyozó stb. géppel, melyek segítségével a legegyszerűbbtől a legdiszesebb munkáig minden elkészíthető.

Nyomtatvány raktárából

körjegyzői, papi és ügyvédi nyomtatványok jó papiron olcsó árért kaphatók.

Papirkereskedésében

nagy választékban kaphatók fogalmi, szines és fehér író papirok, különböző súlyban és minőségben; itató papirok, levélpapirok dobozokban, írotollak, tollnyelek, különböző színű tinták, gummi arabicumok, fehéreneműt jelző tinták, kaucsuk bélyegző tinták, pecsétviaszok stb. stb. eféle czikkek, olcsó áron.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.